

Psychologia ogólna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika (K) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 13PKS.110.10368.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Józef Nawrocki	
Prowadzący zajęcia	Józef Nawrocki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Ukazanie natury psychologii – psychologii jako nauki, jej relacji wobec innych dziedzin wiedzy, jej metod badań i związanych z nimi problemów etycznych.
C2	Zapoznanie z koncepcjami psychologicznymi człowieka – zbiorami założeń na temat tego co w ludziach jest uniwersalne i ponadczasowe.
C3	Przedstawienie podstawowych pojęć, terminów, zjawisk i procesów psychicznych oraz prawidłowości rządzących zachowaniem się człowieka.
C4	Ukształtowanie u studentów przekonania o istotnej roli psychologii w kształceniu i pracy pedagoga.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Nazywa, definiuje, opisuje, klasyfikuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia, terminy, zjawiska i procesy psychiczne człowieka oraz podstawowe metody badań ludzkiej psychiki.	B1.W1, PDK_K1_W04	Test, Praca pisemna
W2	Nazywa, klasyfikuje, opisuje, charakteryzuje podstawowe kierunki psychologiczne oraz koncepcje psychologiczne człowieka.	B1.W1, PDK_K1_W04	Test, Praca pisemna
W3	Nazywa, opisuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia i prawidłowości uczenia się.	B1.W1, B1.W4, PDK_K1_W09	Test, Praca pisemna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Porównuje, klasyfikuje, wybiera i posługuje się odpowiednimi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań. Potrafi obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.	B1.U1, B1.U2, B1.U3, B1.U4, B1.U5, PDK_K1_U03	Test, Praca pisemna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Samodzielnie zdobywa wiedzę korzystając z wskazanej literatury oraz potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.	B1.K1, B1.K2, PDK_K1_K01	Test, Praca pisemna
K2	Jest świadomy istnienia etycznych problemów badań psychologicznych. Potrafi podać i scharakteryzować konkretne przykłady tego typu badań (badania Stanleya Milgrama nad posłuszeństwem oraz „symulowane więzienie” Philipa Zimbardo), które najczęściej cytuje się w kontekście problemów etycznych. Jest gotów do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym uwzględniając problemy natury etycznej związane z działalnością zawodową oraz do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.	B1.K1, PDK_K1_K04, PDK_K1_K06	Test, Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot psychologii a) tradycyjne i współczesne rozumienie przedmiotu psychologii (krótki zarys historyczny psychologii jako nauki) b) psychologia jako nauka o czynnościach człowieka	W1	Wykład
2.	Dziedziny, cele i zadania psychologii współczesnej.	W1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Główne kierunki współczesnej psychologii: · behawioryzm · psychoanaliza · psychologia humanistyczna · psychologia poznawcza	W2	Wykład
4.	Wybrane koncepcje człowieka w psychologii: a) psychoanalityczna koncepcja człowieka- koncepcja człowieka sterowanego przez biologię, ograniczanego przez kulturę b) behawiorystyczna koncepcja człowieka- koncepcja człowieka sterowanego przez środowisko, cechy sytuacji (wzmocnienia) c) koncepcja natury ludzkiej w psychologii humanistycznej – koncepcja człowieka jako wszechwładnego podmiotu d) koncepcja człowieka w psychologii poznawczej – koncepcja człowieka jako badacza, decydenta	W2	Wykład
5.	Miejsce psychologii wśród innych nauk. Powiązania psychologii z innymi naukami.	W1	Wykład
6.	Metody poznawania psychiki (psychologiczne metody badań). Problemy etyczne w badaniach psychologicznych.	W1, K1, K2	Wykład
7.	Organizm jako biologiczna baza zachowania: a) budowa i działanie układu nerwowego b) budowa i zasady działania receptorów c) części składowe układu nerwowego i ich działanie d) zasady funkcjonowania układu nerwowego	W1, K1	Ćwiczenia
8.	Elementarne procesy poznawcze - wrażenia i spostrzeżenia: a) pojęcie wrażeń i ich podział b) wrażliwość i czułość c) właściwości procesów spostrzegania i ich podział d) rola słowa i schematów poznawczych w spostrzeganiu e) uwaga i jej rodzaje	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
9.	Wyobrażenia i procesy pamięci: 1) wyobrażenia a spostrzeżenia 2) podział wyobrażeń 4) Pamięć a) fazy procesów pamięciowych b) analiza faz procesu pamięciowego c) rodzaje, cechy i typy pamięci	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
10.	Czynność myślenia: 1) Myślenie jako czynność umysłowa 2) Struktura czynności myślenia a) informacje jako materiał myślenia (spostrzeżenia, wyobrażenia, pojęcia) b) operacje umysłowe c) reguły sterujące łańcuchem operacji umysłowych 3. Rola myślenia w rozwiązywaniu problemów a) myślenie produktywne i reproduktywne b) fazy rozwiązywania problemów 4. Związek myślenia z mową.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Emocje i uczucia: - Ogólna charakterystyka procesu emocjonalnego – komponenty emocji: - znak - intensywność - treść - Emocje pierwotne i emocje pośrednie (uczucia). - Ekspresja emocjonalna. - Wpływ procesów emocjonalnych na procesy poznawcze i sprawność działania. - Rodzaje procesów emocjonalnych i ich właściwości. - Klasyfikacja uczuć i ich rola w życiu człowieka. - Kontrola emocjonalna i możliwości modyfikacji procesów emocjonalnych.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
12.	Procesy motywacyjne: - Ogólna charakterystyka procesów motywacyjnych – komponenty emocji: - użyteczność i prawdopodobieństwo - kierunek - natężenie - Związek motywacji z procesami emocjonalnymi. - Potrzeby i zadania jako źródło aktywności. - Związek motywacji z aktywnością człowieka.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
13.	Pojęcie i podstawowe prawidłowości uczenia się: - Pojęcie uczenia się w psychologii: - uczenie się jako czynność - uczenie się jako proces - Uczenie się zwierząt i ludzi: - cechy wspólne - różnice między uczeniem się ludzi i zwierząt - Podstawowe formy uczenia się	W1, W2, W3, U1, K2	Ćwiczenia
14.	Przebieg uczenia się i jego wyniki: - Etapy uczenia się: - repcja (odbiór) materiału - ćwiczenie i utrwalanie – analiza krzywych uczenia się - Organizacja procesu uczenia się a jego wyniki: - pojęcie transferu i jego rodzaje - hamowanie proaktywne i retroaktywne - sposoby organizowania materiału uczenia się - Wpływ innych czynników na wyniki uczenia się: - motywy uczenia się - znaczenie nagród i kar w procesie uczenia się	W1, W2, W3, U1, K1	Ćwiczenia
15.	Osobowość i jej składniki: - Osobowość - Temperament: - pojęcie temperamentu - właściwości procesów nerwowych - typy układu nerwowego wg Pawłowa - Zdolności i uzdolnienia - Inteligencja - Potrzeby - Zainteresowania - Postawy - Obraz samego siebie i obraz świata	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zajęcia nie są obowiązkowe, ich zaliczenie wymaga wcześniejszego pozytywnego rozliczenia się z ćwiczeń z zakresu tego samego przedmiotu Test - egzamin pisemny sprawdzający stopień realizacji efektów uczenia się bardzo dobry (bdb; 5,0): dobry plus (+db; 4,5): dobry (db; 4,0): dostateczny plus (+dst; 3,5): dostateczny (dst; 3,0): niedostateczny (ndst; 2,0): Ocena 2,0 - student, który zrealizuje mniej niż 51% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 3,0 - student, który zrealizuje 51% do 60% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami). Ocena 3,5 - student, który zrealizuje 61% do 70% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami). Ocena 4,0 - student, który zrealizuje 71% do 80% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 4,5 - student, który zrealizuje 81% do 90% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 5,0 - student, który zrealizuje 91% i więcej zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne).
Ćwiczenia	Test - kolokwium pisemne sprawdzające stopień realizacji efektów uczenia się bardzo dobry (bdb; 5,0): dobry plus (+db; 4,5): dobry (db; 4,0): dostateczny plus (+dst; 3,5): dostateczny (dst; 3,0): niedostateczny (ndst; 2,0): Ocena 2,0 - student, który zrealizuje mniej niż 60% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 3,0 - student, który zrealizuje 60% do 69% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami). Ocena 3,5 - student, który zrealizuje 70% do 79% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami). Ocena 4,0 - student, który zrealizuje 80% do 89% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 4,5 - student, który zrealizuje 90% do 95% zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne). Ocena 5,0 - student, który zrealizuje 96% i więcej zadań dotyczących zdefiniowanych efektów kształcenia (znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne).

Literatura

Obowiązkowa

1. Koziński J. (2000). Koncepcje psychologiczne człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.
2. Malim T., Birch A., Wadeley A. (1995). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Przetacznik – Gierowska M., Makiełło – Jarża G. (1989). Podstawy psychologii ogólnej. Warszawa: WSiP.
4. Sternberg R.J. (1999). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: WSiP.
5. Strelau J., Doliński D. (red.), (2016). Psychologia. Podręcznik akademicki, t. 1, Gdańsk: GWP.

Dodatkowa

1. Zimbardo P.G., Gerrig R.J. (2017). Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do egzaminu	25
Przygotowanie do zaliczenia	15
Przygotowanie pracy semestralnej	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PDK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia
PDK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zachowania się w sposób profesjonalny, czynienia refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej
PDK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania etycznego wymiaru w badaniach naukowych
PDK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej
PDK_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem działalności związanej z wybranym modułem specjalnościowym, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów
B1.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej;
B1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania.
B1.U1	Absolwent/ka potrafi obserwować procesy rozwojowe uczniów;
B1.U2	Absolwent/ka potrafi obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
B1.U3	Absolwent/ka potrafi skutecznie i świadomie komunikować się;
B1.U4	Absolwent/ka potrafi porozumieć się w sytuacji konfliktowej;
B1.U5	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi;
B1.W1	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, proces mowy, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia; psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;
B1.W4	Absolwent/ka zna i rozumie proces uczenia się: modele uczenia się – koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia, metody i techniki uczenia się, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.